

«Αθήνα και Λευκωσία δεν είναι πια περιφερειακοί παρατηρητές»

■ **Η ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ** σύγκρουση μεταξύ Ισραήλ και Ιράν, όπως αυτή εξελίσσεται με πρωτοφανή ένταση και διακινδύνευση, έχει ήδη μεταβάλει τις στρατηγικές σταθερές της ανατολικής Μεσογείου. Πρόκειται για μια διακρατική αντιπαράθεση που υπερβαίνει τα όρια της περιφερειακής έντασης και εισέρχεται στον πυρήνα των διεθνών σχέσεων ασφαλείας, του πυρηνικού ελέγχου και της πολυμερούς νομιμότητας. Εν μέσω αυτής της δραματικής ρευστότητας, η Ελλάδα και η Κύπρος, χώρες με αυξημένο θεσμικό και γεωπολιτικό βάρος, εκτίθενται εκ των πραγμάτων σε ένα σύνθετο φάσμα κινδύνων, το οποίο απαιτεί απόλυτη στρατηγική ετοιμότητα, επιχειρησιακή νηφαλιότητα και διπλωματική λεπτότητα.

Πρωτίστως, ανακύπτει η παράμετρος της μεταναστευτικής και ανθρωπιστικής ασφάλειας. Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει ήδη αναλάβει πρωτοβουλίες εκκένωσης Ισραηλινών πολιτών και τρίτων υπηκόων που επιχειρούν να απομακρυνθούν από τις εμπόλεμες περιοχές. Η Λευκωσία λειτουργεί de facto ως περιφερειακός κόμβος ασφαλούς διέλευσης, σε συνεργασία με ευρωπαϊκούς και διεθνείς εταίρους. Η Ελλάδα, με βάση τη γεωγραφική της εγγύτητα, την επιχειρησιακή της ικανότητα και τη θεσμική της φερεγγυότητα, καθίσταται δυναμικά συμμετοχή σε ανάλογες επιχειρήσεις, εφόσον απαιτηθεί. Τυχόν εμπλοκή ενέχει σοβαρές επιπλοκές ασφαλείας, ιδίως εφόσον εκληφθεί από την Ισλαμική Δημοκρατία του Ιράν ως έμμεση στρατιωτική διευκόλυνση προς τις Ηνωμένες Πολιτείες και τους συμμάχους τους. Η ρητορική της Τεχεράνης αφήνει ήδη υπαινιγμούς για την πιθανότητα στοχοποίησης κρατών που φιλοξενούν ή υποστηρίζουν επιχειρήσεις μεταφοράς ή ανεφοδιασμού. Υπό αυτή την έννοια, η Ελλάδα και η Κύπρος δύνανται να μετατραπούν, όχι αυθαίρετα αλλά εξ αντικειμένου, σε δυνητικούς στόχους ενός στρατιωτικού ή κυβερνοπολεμικού πλήγματος, εάν παρερμηνευθεί ο ρόλος τους ως λειτουργική ουδετερότητα.

Δεύτερον, καθίσταται απολύτως εμφανής η διαρθρωτική τρωτότητα της ενεργειακής και γεωπολιτικής υποδομής της ανατολικής Μεσογείου. Οι αγωγοί φυσικού αερίου, οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης και επεξεργασίας υδρογονανθράκων, καθώς και τα θαλάσσια δίκτυα μεταφοράς, ενδέχεται να περιέλθουν σε συνθήκες επισφαλούς λειτουργίας. Οι θαλάσσιοι διάδρομοι που διασχίζουν τη Μεσόγειο συνιστούν ήδη ζωτικό τμήμα της ενεργειακής στρατηγικής της Ε.Ε. Σε ένα σκηνικό γενικευμένης ανάφλεξης, η διατήρηση της ακεραιότητας αυτών των διαδρόμων δεν είναι δεδομένη. Επιπροσθέτως, η Κύπρος έχει κληθεί, και όχι αδικώς, να διαδραματίσει ρόλο διαμεσολαβητή, μεταφέροντας, κατά δήλωση της ίδιας της κυβέρνησής της, μηνύματα του Ιράν προς το Ισραήλ. Αν και η διπλωματία των καναλιών επικοινωνίας είναι θεμελιώδης, δεν εξαλείφει τον κίνδυνο παρερμηνείας, ιδίως όταν δεν συνοδεύεται από ρητή ευρωπαϊκή εγγύηση ασφαλείας.

Τρίτον, η θεσμική απουσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τις εξελίξεις υπονομεύει τόσο την αξιοπιστία της κοινής εξωτερικής πολιτικής όσο και την αίσθηση στρατηγικής αλληλεγγύης των μελών της πρώτης γραμμής. Η Ε.Ε. δεν μπορεί να παραμείνει σε κατάσταση θεσμικής σιωπής όταν δύο κράτη-μέλη της καθίστανται, έστω και δυνητικά, αποδέκτες στρατηγικής απειλής. Η αδράνεια δεν είναι ουδετερότητα: είναι παραίτηση από την πολιτική κυριαρχία του ευρωπαϊκού εγχειρήματος.

Εν κατακλείδι, η Ελλάδα και η Κύπρος δεν είναι πια περιφερειακοί παρατηρητές. Είναι κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γεωστρατηγικοί κόμβοι ενεργειακής σταθερότητας και φορείς θεσμικής νομιμοποίησης. Οφείλουν να ενεργούν με γνώμονα όχι μόνον τη διαχείριση της κρίσης, αλλά την ιστορική τους ευθύνη να διαμορφώνουν πλαίσιο ασφαλείας, δημοκρατικής σταθερότητας και στρατηγικής αξιοπρέπειας. Και τούτο όχι εκ του ασφαλούς, αλλά μέσα στον κυκλώνα της Ιστορίας.

© Αλέξανδρος
Δεσποτόπουλος
Διεθνολόγος

Το νέο τοπίο και η θέση της Ελλάδας

Εγκριτοι διεθνολόγοι γράφουν στην «R» για τον πόλεμο μεταξύ Ισραήλ και Ιράν και για τις επιπτώσεις του στη χώρα μας και στην ευρύτερη περιοχή

Επιμέλεια: **ΘΑΝΟΣ ΜΟΡΙΑΤΗΣ**
th.moriatis@realnews.gr

Ο πόλεμος Ισραήλ - Ιράν που μαίνεται για δεύτερη εβδομάδα είναι πολύ πιθανό να αλλάξει δραματικά τον χάρτη της Μέσης Ανατολής, κάτι που θα έχει επιπτώσεις και για την Αθήνα που βρίσκεται στην πρώτη γεωπολιτική γραμμή. Οι εξελίξεις δεν αφήνουν τίποτε ανεπηρέαστο: στρατηγικοί αγωγοί, μεταναστευτικά κύματα, διπλωματικές ισορροπίες και απειλές για ενεργειακές και θεσμικές δομές της περιοχής επαναχαράσσονται. Οι **Αλέξανδρος Δεσποτόπουλος**, **Αθανάσιος Δρούγος**, **Σάββας Καλεντερίδης** και **Γιώργος Φίλης** καταγράφουν στη **Realnews** τι αλλάζει και τι απειλείται, αλλά και ποια είναι η θέση της Ελλάδας σε αυτό το νέο τοπίο.

© Δρ. Αθανάσιος Ε.
Δρούγος
Διεθνολόγος-Γεωστρατηγικός
αναλυτής

«Πολύπλευρες και διαχρονικές οι επιπτώσεις στην ευρύτερη περιοχή»

■ **Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ** στη Μέση Ανατολή χειροτερεύει καθημερινά και, σε συνδυασμό με τον πόλεμο των 40 μηνών μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας, προκαλεί σοβαρά ρήγματα και υποτροπές στις ήδη παραπαίουσες δομές της παγκόσμιας ασφάλειας, ενώ είναι έκδηλη η αγωνία σε ολόκληρο τον πλανήτη ότι τα χειρότερα είναι μπροστά μας.

Πέραν του πολέμου του Ισραήλ με τις επιμέρους μάχιμες οργανώσεις του λεγόμενου «Αξονα του κακού» (Λίβανος, Γάζα, Ιράκ, Υεμένη, ασαντική Συρία), η προληπτική αεροπορική επίθεση του Ισραήλ κατά του Ιράν δι-

ευρύνει κατά πολύ το φάσμα αντιπαράθεσης, ενώ υπάρχουν καταρακτώδεις παράμετροι, όπως πολιτικές, οικονομικές, στρατιωτικές, ασύμμετρες, νομικές και όχι μόνο, που συνδέονται με το προληπτικό Δόγμα Μπέγκιν/μακράς χειρός του Τελ Αβίβ κατά κυρίως των πυρηνικών και άλλων εγκαταστάσεων γειτονικών χωρών (Ιράκ 1981, Συρία 2009 κ.ά.).

Τα νέα δόγματα, οι προηγμένες τεχνολογίες και η φύση των επιχειρήσεων έχουν δημιουργήσει νέα πεδία μάχης, που ήδη έχουν αρχίσει να τα αναλύουν περαιτέρω οι κορυφαίες αμερικανικές, βρετανικές, γαλλικές και